

"ישיבישע בלאט" "לאמדעט" ב"דף היומ" בש"ת ומ"מ

דף כד.

1. **רש"י ד"ה הואיל** כתב דדוד קידש את העזרה, וקשה דבקרא מלכים א' ח' סד' מבואר ששלמה קידש את העזרה ועי' לקמן נט. שנחלקו תנאים האם עשה עזרה כולה כמזבח או לא, וקשה לרבי יוסי דקידשה לעזרה, במה הוסיף על קידוש דוד?
2. **אבל חבירו דאדם הוא אימא לא, צריכא,** ובטעם הדבר דחוצץ והלא מין במינו הוא, איתא ביומא נח. דאין חבירו מבטל אצלו את רגלו, ועי' תוס' קי. ד"ה מין שכתבו טעם אחר משום שאין דרך שירות בכך, ויל"ע למה נטו מדברי הגמ' ביומא?

ע"ב

1. **והרי קמיצה דלא כתיב בה אלא כהונה, ותנן קמץ בשמאל פסול,** וקשה הא לקמן בהמשך העמוד יליף גזירה שווה יד יד ממצורע שקמיצה בעי ימין דווקא?

התשובות

1. **י"א שבזה נמי נחלקו רבי יהודה ורבי יוסי** אי דוד קידשה או רק שלמה, ובטהרת הקודש תי' דדוד קידש את הריצפה ושלמה קידש גם את האויר, ובראש המזבח כתב דקידוש דוד היה לגבי עמידת הכהנים וקידוש שלמה לצורך העמדת המזבח, או שדוד קידש רק מקום המזבח ושלמה את כל העזרה, ובמקדש דוד א' סק"ב תי' דדוד הורה על מקומה וצוה לקדשה ושלמה קידש בפועל
2. **תי' במקדש דוד טו' ב' דהתוס' כתבו על פי התוספתא מנחות א' ח' דעומד על גבי לבינה פוסל משום שאינו כדרך שירות, ולמד דפליגא התוספתא על הגמ' ביומא, ובגרי"ז שם קו.** נקט דשניהם אותו פסול דכיון שהיו חציצה אינו דרך שירות, ועי' שיעורי הגר"ד שביאר דדין חציצה זו הוא רק בקדשים דבעינן בעצמו של כהן, עי"ש.

ע"ב

1. **עי' מהר"ם שיף וצאן קדשים, ובשם הגרי"ז כתבו** דאם נלמד ממצורע הוא רק דין בצורת הקמיצה שתהיה בימין ואם עשה בשמאל כאילו לא עשה כלום ויכול לחזור ולקמוץ, אבל אם נלמד מאצבע וכהונה הוא דין בדיני העבודה שבה שתהיה בימין, ואם עשאה בשמאל פסול, וזהו קושיית הגמרא, מניין לפוסלו לגמרי כיון שלא כתיב ביה אלא כהונה, וכן כתב בחי' מרן רי"ז הלוי פסולי המוקדשין עמ' מו' למסקנא לפי רבי שמעון שרק בזריקת החטאת מצריך ימין, שזהו דין בצורת המעשה, ולא בהכשר העבודה (ואף שלמד זאת מ'אצבע).

הערות, הארות, ומראי מקומות

הואיל ורצפה מקדשת וכו', עי' רש"י ותוס' ד"ה הואיל היאך הגירסא, נתקדשה\מקודשת\מקדשת, ע"ע רש"י ומהר"ם שיף.

בדין קידוש מקום, עי' מהרש"א שבועות טו. שהיה רק במקדש או במשכן במקום שהיה קבוע, ולא כשהיו נעים ונדמים, והיאך היו מקדשים?, עי' רש"י ותוס' ד"ה הואיל, ועי' מפרשים שיישבו שיטת רש"י, ועי' מקדש דוד א' סק"ב, ועי' תוס' בשבועות טו. ד"ה אין.

תודה הואיל (השני, בסופו), דנו למה לגבי לולב לקיחה ע"י ד"א שמה לקיחה, (רק חסר בלקיחה תמה) ומאי שנא מקדשים, וכן למה לגבי לולב גופא אמרינן התם (סוכה מב.) שלקיחה ע"י כלי אינו יוצא ידי חובתו, עי' תירוצם, וע"ע יומא נח. תודה מין, בשם ריצב"א, ועי' תור"פ ריטב"א ור"ן סוכה לז, ועי' ב"י וב"ח או"ח תרנ"א, ובמג"א שם ס"ק יד-טו, ועי"ש טז סק"ו, ואלה רבה ס"ק כא'.

רגלו אחת על הכלי, ורגלו אחת על הריצפה, ובגמרא שבת צג: הביאה רביה מדין זה לדיון זה יכול וזה אין יכול, דכשהמסייע אין יכול אין בו ממש, ומכאן למד החכם צבי דגם הכא איירי שאין יכול לעמוד על הרגל שעל האבן לבדה, אמנם בשפת אמת שם פליג ומחלק דבשבת יש פטור שניים שעשוואה, אבל כאן לא תגרום מלאכת הרגל שעל האבן לפסול את מלאכת הרגל שעל הריצפה, ועי' קה"י ג' ג' בדעת הרמב"ם.

עי' מקדש דוד כא' ד' שדן **איך עשו מעלות למנורה,** הא הוי חציצה בין הכהן המדליק לריצפה, והביא שבספרי איכא פסוק על זה, אמנם הרמב"ם בפיה"מ תמיד ג' ט' הביא טעם מסברא, ותני' שדישון המנורה לא הוי עבודה, עי"ש.

נדלדלה האבן וכו', ועי' חזו"א זבחים ה' ב' דכל הספיקות פה הם לא בדיני חציצה אלא בדיני קרקע לעבודה, איזה קרקע בעי, ול"כ בחי' רבי חיים הלוי על הרמב"ם בית הבחירה א' י' דמצד הקדושה ודאי שהיא עד לתהום, וכל הספק כאן לגבי הכשר עבודה עבודה אם צריך ריצפה ואיזה ריצפה צריך. **ובשיטת הרמב"ם בספיקות אלו,** עי' בית הבחירה א' י' ובפירוש הרדב"ז שם, ובביאית מקדש ה' יט' בפירוש המהר"י קורקוס וכסף משנה, ע"ע באחרונים: חי' רבי חיים הלוי, אבן האזל ואבי עזרי בהל' בית הבחירה שם.

לעולם פשיטא ליה דעד ארעית תהומא קדיש, ומה שמחילות לא נתקדשו, עי' תוס' פסחים סז; ותוס' הרשב"א שם פו., ועי' מנחת חינוך שסב' ג', ורדב"ז ומהר"י קורקוס על הרמב"ם בית הבחירה א' י'.

ע"ב

תודה במקרא, העולה מדבריהם כאן שזה המחלוקת הכללית בש"ס האם מקרא נדרש לפניו אוגם לאחריו, וכל"כ במנחות יט., אמנם בפסחים כא; יומא נב; ב"מ סא., וחולין קיד; כתבו דכאן איכא גילוי בקרא אחרינא שה"באצבעו" קאי נמי אלאחריו.

תודה והרי, הקשה ר"י מאורליינש וכו', ועי' בצאן קדשים דכן יש להקשות גבי קמיצה, ע"ע חק נתן ומראה כהן, ובישוב קושיית הר"י מאורליינש, ע"ע תוס' מנחות י': ובשיטמ"ק ורבינו פרץ כאן ושם, ובעיקר דברי התוס' שלמסקנא מקור דין ימין ממצורע, עי' סוגיא דמנחות יט. ובתוס' שם, וע"ע שפת אמת.

רש"י ד"ה המעכב, כתב דהקטרת אימורים אינו מעכב דהוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר, ועי' מנחות י'. וברש"י שם שקאי אהולכה דאינה מחוייבת לצורך ההקטרה, ועי' קרן אורה, וצאן קדשים, חזו"א מנחות כב' ד', וחי' הגרי"ז שם.

וחד לקידוש קומץ, עי' רש"י, ובמנחות י': פירש דקידוש קומץ היינו נתינת הקומץ לתוך הכלי, וקשה איך ר בי שמעון מכשיר בשמאל, ועי' שיעורי הגרי"ד שאיירי שהיה בכלי או בידו של כהן ורק דחף אחר את ידו לתוך הכלי קידוש, ול"כ החזו"א מנחות כא' ז'.